

4. Conclusies en aanbevelingen

Uit de Nationale Studenten Enquête 2011 bleek dat studenten van de Universiteit Utrecht ontevreden zijn over de beschikbaarheid van de studiewerkplekken. Deze uitkomst wordt bevestigd tijdens de panelgesprekken die begin oktober 2011 plaatsvonden met studenten van de faculteiten Sociale Wetenschappen en Geesteswetenschappen: studenten zijn in het algemeen tevreden over de kwaliteit van de aanwezige werkplekken, maar zijn ontevreden zijn over de beschikbaarheid ervan.

Samengevat zijn dit de voornaamste **problemen** met betrekking tot de studiewerkplekken:

1. Er is een groot tekort aan studiewerkplekken, zowel voor groepen als voor individuen, waardoor de werkplekken bijna altijd bezet zijn.
2. De beschikbare studiewerkplekken worden niet optimaal gebruikt, bijvoorbeeld in de daluren.
3. De informatievoorziening over aanwezige studiewerkplekken laat te wensen over: het overzicht ontbreekt.
4. Er is een tekort aan printfunctionaliteiten, en de aanwezige studiewerkplekken worden extra belast door printopdrachten.
5. Het lijkt te complex om op de Uithof toegang te krijgen tot het draadloze netwerk, wat het gebruik van een laptop niet bevordert en een onnodige druk legt op de vaste computerwerkplekken.

Tijdens de panelgesprekken is in kaart gebracht wat de belangrijkste **wensen en behoeften** zijn met betrekking tot studiewerkplekken. Los van de behoefte aan meer (variatie in) werkplekken valt op dat de eisen die aan de ideale werkplek gesteld worden vrij *basic* zijn. In de meeste gevallen volstaat een tafel met voldoende werkruimte, een stoel, een stroomaansluiting voor de laptop en toegang tot het draadloze netwerk en een printer.

Tijdens de panelgesprekken zijn vele suggesties voor **concrete oplossingen** aangedragen. Samengevat zijn dit de belangrijkste aanbevelingen om extra studiewerkplekcapaciteit te creëren:

1. Zorg voor een gevarieerd aanbod van studiewerkplekken.

Studenten hebben behoefte aan een gevarieerd aanbod van werkplekken:

- * individuele werkplekken waar in stilte of in een meer rumoerige omgeving gestudeerd kan worden
- * groepsworkplekken met de nodige privacy waar samengewerkt kan worden zonder anderen te storen
- * plekken voor kortstondig gebruik (raadplegen internet / mail, printen)
- * vaste computerwerkplekken voor individueel gebruik en groepsgebruik

Studenten geven aan dat dit geen luxe werkplekken hoeven te zijn, maar dat een tafel met stoelen, stroomvoorziening en toegang tot het draadloos netwerk (internet en liefst ook voor printers) in de meeste gevallen volstaat. Kwantiteit heeft prioriteit boven kwaliteit en dure voorzieningen zoals een vaste computer.

Het creëren van meer groepsworkplekken heeft prioriteit volgens studenten. Dit hoeven geen grote ruimten te zijn, hoewel de voorkeur uitgaat naar werkplekken waar een zekere privacy geboden wordt: een kleine, afgesloten privéruimte voor groepen tot maximaal 8 personen (zodat je geanimeerd kunt praten en samenwerken zonder dat anderen daar last van hebben), of op zijn minst een ruimte die door schotten is afgescheiden van de rest. Het gebruik van modulair meubilair waarbij studenten zelf hun gewenste werkplek kunnen creëren zou een oplossing kunnen zijn. Idealiter biedt de universiteit een locatie waar de groepsworkplekken ter plekke te reserveren zijn. Bijvoorbeeld via de balie van het gebouw, waar studenten tegen inlevering van hun collegekaart een sleutel krijgen van de ruimte, plus eventuele

extra faciliteiten zoals whiteboard markers of woordenboeken. Een ander pluspunt zou zijn dat eten en drinken is toegestaan, waarbij je van gebruikers mag eisen dat zij de ruimte netjes achter laten.

2. **Stimuleer het gebruik van laptops.**

Vaste computerwerkplekken zijn relatief kostbaar, ook door het beheer, en zouden deels vervangen kunnen worden door *basic* studiewerkplekken waar studenten met een laptop kunnen werken. Zo bespaar je in de kosten en kun je de vrijgekomen ruimte inzetten om extra capaciteit voor andersoortige werkplekken te creëren.

Randvoorwaarde is wel dat er altijd een aantal vaste computerwerkplekken overblijven; voor studenten die geen laptop hebben, die niet bij zich hebben of die gebruik moeten maken van specifieke software. Andere randvoorwaarde is dat de faciliteiten zijn afgestemd op laptopgebruik: stroomvoorziening, wifi en printen via een draadloos netwerk. Het advies is te investeren in het draadloze netwerk en te zorgen voor een gebruiksvriendelijke toegang tot wifi in alle gebouwen van de Universiteit Utrecht. Een gebruiksvriendelijke toegang tot het draadloze netwerk in de Universiteitsbibliotheek op de Uithof en in gebouwen waar Sociale Wetenschappen gebruik van maakt heeft daarbij prioriteit. Pas als de toegang tot het draadloos netwerk bewezen succesvol is en alle studenten geïnformeerd zijn over de mogelijkheden kan het aantal vaste computerwerkplekken verminderd worden.

Om de druk op de aanwezige vaste computerwerkplekken te ontlasten zou de universiteit ook de aanschaf van laptops en de benodigde software kunnen stimuleren. Bijvoorbeeld door als universiteit laptops tegen een aantrekkelijke prijs in te kopen (bulk) en aan te bieden aan studenten. En door de mogelijkheden om goedkoop (specialistische) software aan te schaffen via www.surfspot.nl te communiceren. Voordeel is dat het onderhoud en het updaten van software e.d. bij de student zelf komt te liggen.

3. **Maak slim gebruik van bestaande (onderwijs)ruimten om extra werkplekcapaciteit te genereren.**

Tijdens beide panelgesprekken stelden studenten voor om bestaande onderwijsruimten beschikbaar te stellen als studiewerkplek wanneer die niet gebruikt worden voor hoor- of werkcolleges, en zo extra capaciteit te creëren. Idealiter is er een overzicht beschikbaar bij de ingang van het gebouw, waarop studenten kunnen zien wanneer onderwijsruimten gereserveerd zijn voor colleges, en wanneer ze beschikbaar zijn als studiewerkplek. Het is acceptabel als studenten de onderwijsruimte een half uur voor het college begint moeten verlaten, en de ruimte pas een half uur na afloop van het college mogen gebruiken, zodat docenten genoeg speling hebben. Er zou bovendien een onderscheid gemaakt kunnen worden tussen onderwijsruimten die bestempeld zijn als stilleruimte, en groepsruimten waar wel gepraat mag worden. Als het noodzakelijk is de onderwijsruimten af te sluiten als er niemand aanwezig is, kan gewerkt worden met een systeem waarbij studenten een sleutel krijgen in ruil voor hun collegekaart. Dit systeem kan ook functioneren als een soort sleutelbord in een hotel, waarbij je in een oogopslag ziet welke ruimten wel/niet bezet zijn. Studenten raden af te werken met een online reserveringssysteem; dat is te complex en onbetrouwbaar, omdat het altijd kan zijn dat iemand ondanks de reservering niet komt opdagen. *Keep it simple* is het motto. De faciliteiten in de onderwijsruimten kunnen sober zijn (tafels, stoelen), als er maar toegang tot een draadloos netwerk is. Idealiter zijn de onderwijsruimten zowel overdag als 's avonds beschikbaar voor studenten.

Daarnaast luidt de aanbeveling van studenten om op een of meerdere plekken binnen de Universiteit Utrecht massa te creëren door een sober studielandschap met grote capaciteit en *basic* faciliteiten te maken. Een 'kantoortuin met flexibele werkplekken' voor studenten. Het gaat hierbij om bestaande ruimten die, wanneer ze niet in gebruik zijn, tijdelijk kunnen worden ingezet als studielandschap. Hiermee kan ook de druk in de periode voorafgaand aan tentamens opgevangen worden. Concreet wordt gedacht aan ruimten zoals de tentamenzalen (alfa, bèta en gamma zalen) of de kantine in het Educatorium, met liefst

een equivalent in de binnenstad.

Studenten zien ook mogelijkheden in de lange gang van het Ruppertgebouw om extra capaciteit te generen; hier kunnen volgens hen bijvoorbeeld meer staande internet- en printzuilen neergezet worden, eventueel aangevuld met informele werkplekken met stroomvoorziening. En wellicht bieden ook de andere tijdens de panelgesprekken genoemde locaties kansen.

Tot slot is de aanbeveling creatief met beschikbare ruimte in onderwijsgebouwen om te gaan en waar de ruimte het toelaat kleine, informele zitplaatsen (met stroomvoorziening en wifi) te creëren. Oftewel, om slim gebruik te maken van de beschikbare ruimte, ook al is het maar een paar vierkante meter.

4. Maak het gebruik van studiewerkplekken tijdens daluren aantrekkelijker door:

- * Helder te communiceren over de openingstijden van de verschillende locaties.
- * Helder te communiceren over de piek- en daluren van de verschillende locaties.
- * Werkplekken langer open te stellen.
- * Te zorgen voor een goede, veilige sfeer tijdens de avonduren.
- * Eventueel gratis koffie te bieden tijdens de daluren.

5. Creëer extra printfaciliteiten, waarmee de druk op vaste computerwerkplekken ontlast wordt.

Hiervoor zijn de volgende concrete oplossingen genoemd:

- * Creëer een mogelijkheid om ook vanaf laptops te printen via een draadloos netwerk.
- * Zorg voor meer 'stand alone printzuilen' op verschillende locaties, die studenten kunnen gebruiken wanneer ze alleen een printopdracht willen geven. Eventueel kunnen die zuilen ook een voorziening bieden om het web op te gaan, zodat studenten even snel hun mail kunnen lezen.
- * Geef de printers herkenbare namen ("printer 1, collegeplanken begane grond").
- * Bied (eerstejaars)studenten een printerinstructie, waarin zij leren hoe de printer werkt (scannen, vergroten etc.) en daardoor de beschikbare printers minder lang bezet houden.

6. Bied een helder overzicht van de binnen de faculteit, Universiteitsbibliotheek en universiteit aanwezige studiewerkplekken, tot op het niveau van de afzonderlijke gebouwen:

- * Maak inzichtelijk waar de studiewerkplekken zich bevinden, zowel op een overall plattegrond van de Universiteit Utrecht als binnen een specifiek gebouw (middels een plattegrond van dat gebouw en in de bewegwijzering van dat gebouw).
- * Geef zowel op de plattegrond als in de bewegwijzering expliciet aan wat de kenmerken van de werkplekken aan: (1) individueel - groep, (2) stilteruimte - praten toegestaan, (3) vaste computer - stroomvoorziening voor laptop – geen computer of laptopfaciliteiten, (4) eten/drinken wel – niet toegestaan, (5) reserveren wel / niet mogelijk, (6) openingstijden met piek- en daluren, (7) indicatie beschikbaarheid. Indien van toepassing kan ook vermeld worden voor wie de werkplekken bedoeld zijn.
- * Maak dit overzicht zowel online als fysiek zichtbaar (plattegrond, bewegwijzering).

7. Onderzoek de mogelijkheden om de beschikbaarheid van studiewerkplekken letterlijk zichtbaar te maken.

Tijdens de panelgesprekken deden studenten de volgende suggesties:

- * Introduceer een systeem waarbij letterlijk zichtbaar wordt of een studiewerkplek bezet is, bijvoorbeeld door middel van goed zichtbare lampjes boven de werkplekken, die door studenten om de dertig minuten

- geactiveerd (of gedeactiveerd) moeten worden als zij gebruikmaken van een werkplek. Als er geen lampje brandt mogen andere studenten de plek 'in beslag nemen'.
- * Laat op een centraal punt, bijvoorbeeld bij de ingang van een gebouw, zien of er nog vrije werkplekken beschikbaar zijn. Het gaat hierbij niet alleen om de computerwerkplekken, maar ook om werkplekken met tafels zonder vaste computer (koppeling met lampjes systeem).
 - * Overweeg een reserveringsysteem voor de afgesloten ruimten waar je met een groep kunt werken (sleutel in ruil voor collegekaart) en maak op een centraal punt zichtbaar welke ruimten vrij zijn via een ouderwets sleutelbord.

8. Stel een norm op voor het aantal benodigde studiewerkplekken.